

Pasientsentrert helsetjenesteteteam - PSHT:

Gode overganger i pasientforløpet

Læringsnettverk Gode pasientforløp Møre og Romsdal,
Ålesund 20. mars 2019
Birgitte Forsaa Åbotsvik

birgitte.forsaa.abotsvik@tromso.kommune.no

2013: PSHT - ny helsetjenestemodell og metode - pilot

Formål

Gjennom etablering av felles tverrfaglige team:

- Styrke helsetjenesten og pasientforløpene til skrøpelige eldre og pasienter med sammensatte og kroniske sykdommer
- Styrke samarbeidet mellom sykehus og kommune for raskere å kunne iverksette utredning, behandling og tiltak

PSHT modeller

1. PSHT Harstad og Tromsø:

Felles tverrfaglige ambulerende team med base i lokalsykehus

2. PSHT Balsfjord og PSHT Karlsøy

Team på distanse. Lokale kontaktpersoner/team samarbeider med team ved lokalsykehus (PSHT Tromsø)

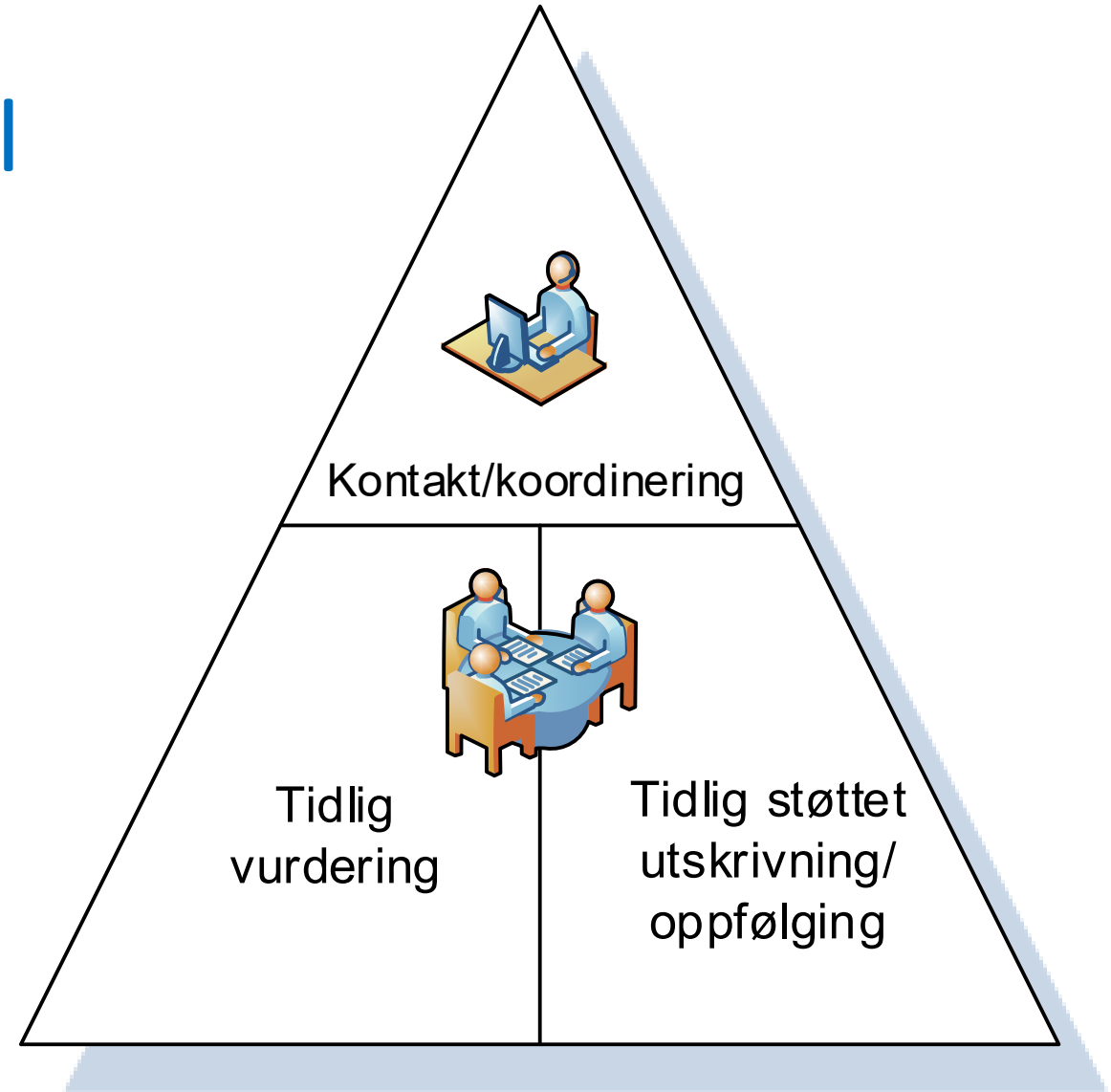
3. PSHT Lenvik

Felles tverrfaglig og ambulerende team med base ved det lokale DMS'et. Lokalt team samarbeider med UNN-PSHT ansatte.

PSHT helsetjenestemodell

Struktur

- Tverrfaglige team
- **På tvers av 1. og 2. linje**
 - Samfinansiering
 - Tilgang til hverandres EPJ
 - Felles prosjektledelse

PSHT helsetjenestemodell

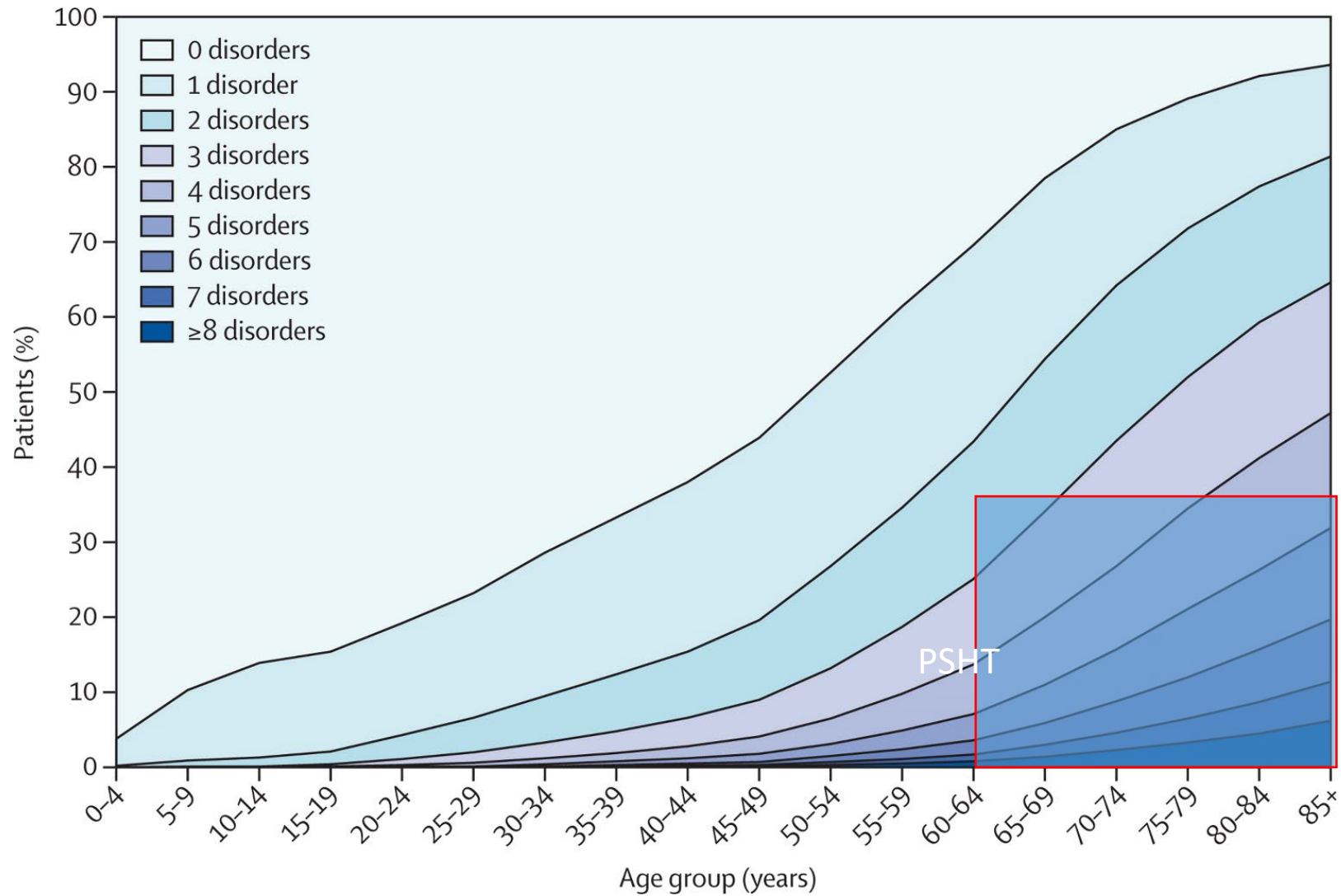
UNN Tromsø

- Pasientkoordinator
- Spes.sykepleier
- Ergoterapeut
- Fysioterapeut
- Lege
- Farmasøyt

Tromsø kommune

- Pasientkoordinator
- Spes.sykepleier
- Ergoterapeut
- Fysioterapeut

Målgruppe - PSHT

Målgruppe - kjennetegn

- **Fysisk skrøpelighet**

svekket bevegelsesevne, redusert balanse, fallrisiko, inaktivitet, vansker med å gjennomføre dagligdagse aktiviteter (ADL), bruker mange medisiner, ernæringsvansker, uønsket vekttap, reduserte sanser, økt sykkelighet og hyppig utsatt for sykdommer som f.eks. infeksjoner

- **Psykisk skrøpelighet**

nedstemthet og depresjonstendens, angst, søvnvansker, redusert evne til å ta vare på seg selv, uselvstendighet

- **Kognitiv skrøpelighet**

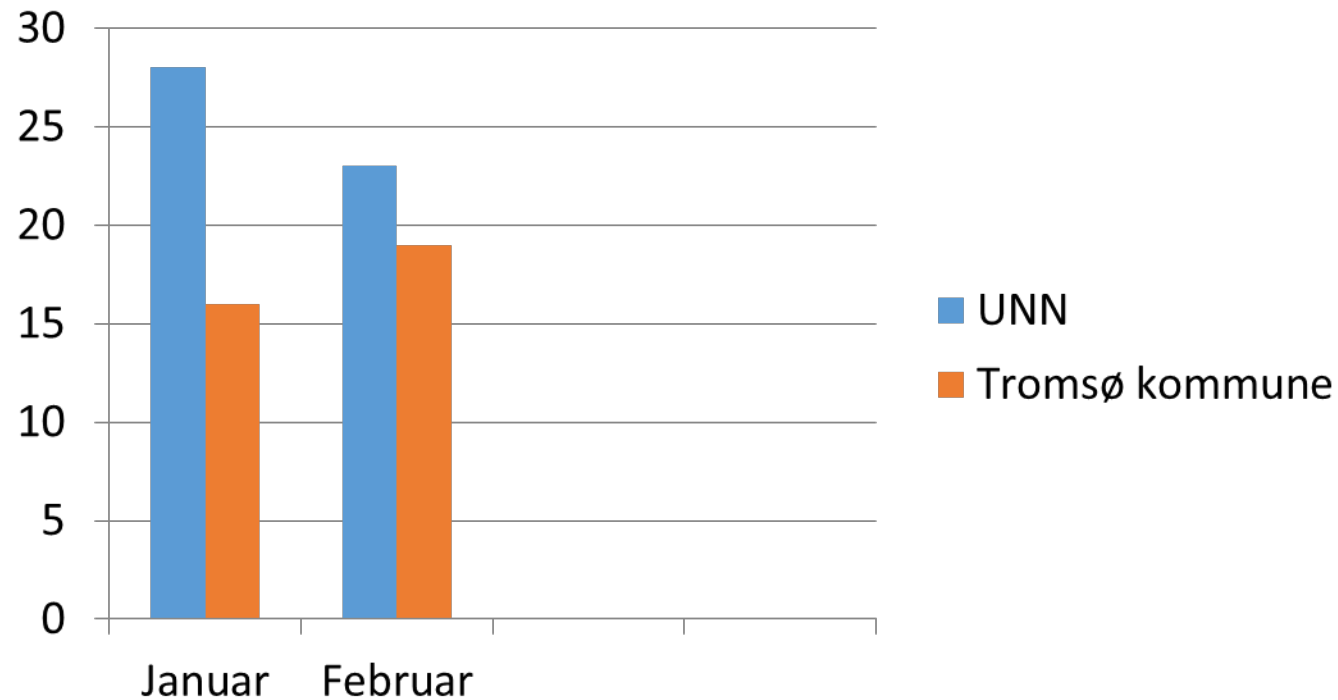
fra lett kognitiv svikt til alvorlig demenssykdom, økt risiko for forvirring, sårbar for forandringer

- **Psykososial skrøpelighet**

dårlig, lite eller slitent nettverk, uegnet bolig, ensomhet, økonomiske problemer, alkohol og rus

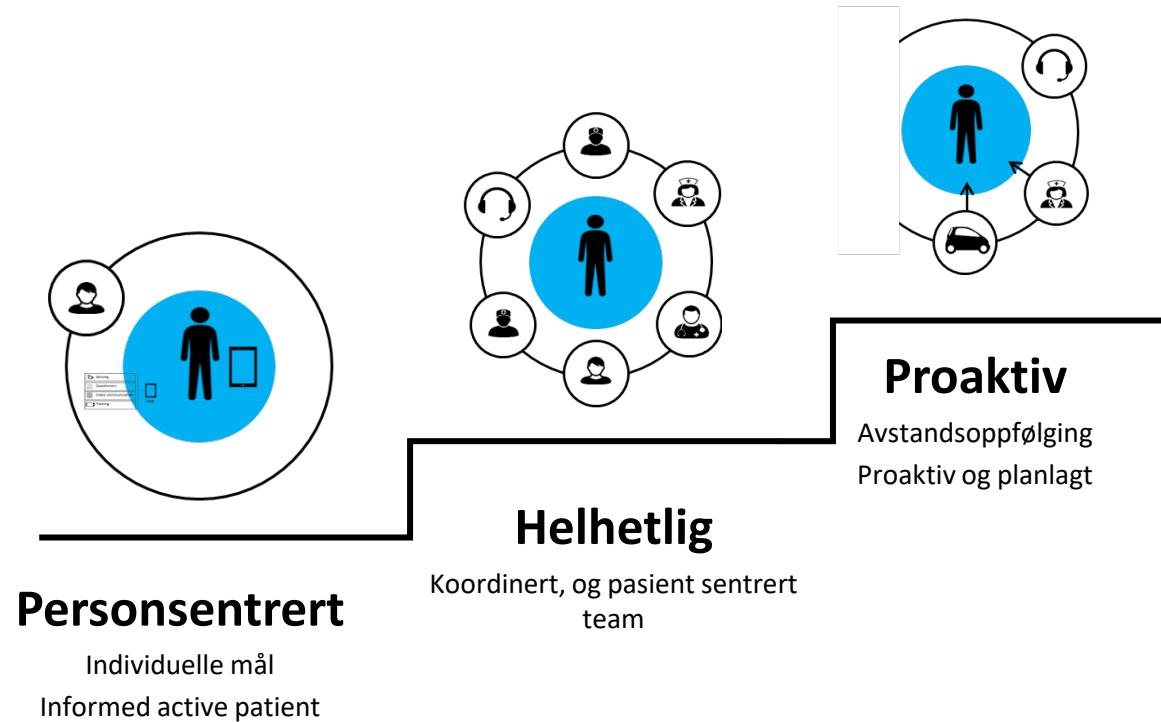
Hvor kommer pasientene fra?

- I starten klart flest henvisninger fra sykehuset
- Nå i ferd med å jevne seg ut

**2017 og 2018:
400 – 500 pasienter
i året**

PSHT – har utviklet arbeidsmetode som er:

Personsentrert

«Hva er viktig for deg?»

- Uvant spørsmål for mange
- Kan være vanskelig å si noe om
- Tillit er en forutsetning

Å få fram pasientens mål og preferanser er en prosess

Jo mer akutt fase pasienten befinner seg i – jo mer veiledning og involvering av helsepersonell er det ofte behov for

«Hva er viktig for deg?»

- Pasienten har oftest et funksjonelt mål
- Helsepersonellets oppgave: omforme til helserelaterte tiltak:
 - hva må helsetjenestene bidra med for at målet skal kunne nås?
 - Helhetlig tilnærming

Helhetlig

- Helheten mer enn summen av de enkelte delene eller enkelte behandlingstiltak
- Omfatter alle forhold i pasientens liv som må tas hensyn til for måloppnåelse og opplevelse av et meningsfylt liv
- Krever samspill mellom helsepersonell, pasienten og forhold i hans eller hennes hverdagsliv når oppfølging skal planlegges

Proaktiv

En personsentrert og helhetlig kartlegging med risikoanalyse gjør det mulig å etablere en proaktiv tjeneste

- Risikobildet er tydelig og involverte parter kjent med hva som skal vektlegges og observeres, og det lages en plan for tiltak for forventede hendelser
- Begynnende funksjonssvikt kan fanges opp på et tidlig stadium og alvorlig sykdom/svekkelse kan unngås

Mål

Klare meg mest mulig selv hjemme i leiligheta. Det hadde også vært hyggelig om jeg kunne kommet meg til Jekta en og annen torsdag for å treffe venninnene mine på kafé. Det har jeg ikke klart i hele høst.

Vår oppgave:

- Omforme pasientens målsetting til mål for oppfølginga i helsevesenet.
- Hva kan helsevesenet bidra med for måloppnåelse?
- Hvilke helsemessige utfordringer kan potensielt komme i veien for måloppnåelse?
- Hvordan kan vi minimere disse?

Hva er i veien for å nå dette målet?

Må ha pust til det

Tungpust
Ødemer

Må bruke kreftene rett

Svimmelhet
Ustøhet

Må ha krefter til det

Dårlig ernæringsstatus
Redusert muskelstyrke

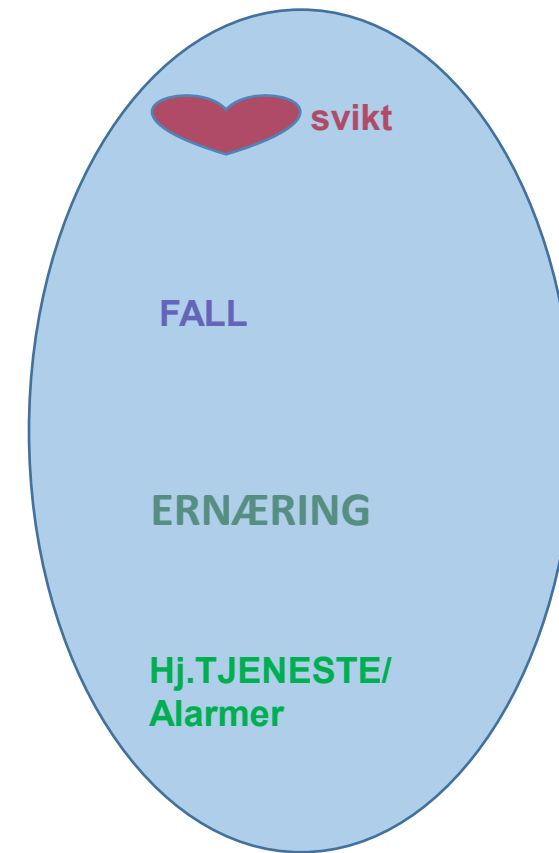

Må ha riktig hjelp

Engstelse
Utrygghet/redsel

Tiltaksplan for høyrisiko-områder

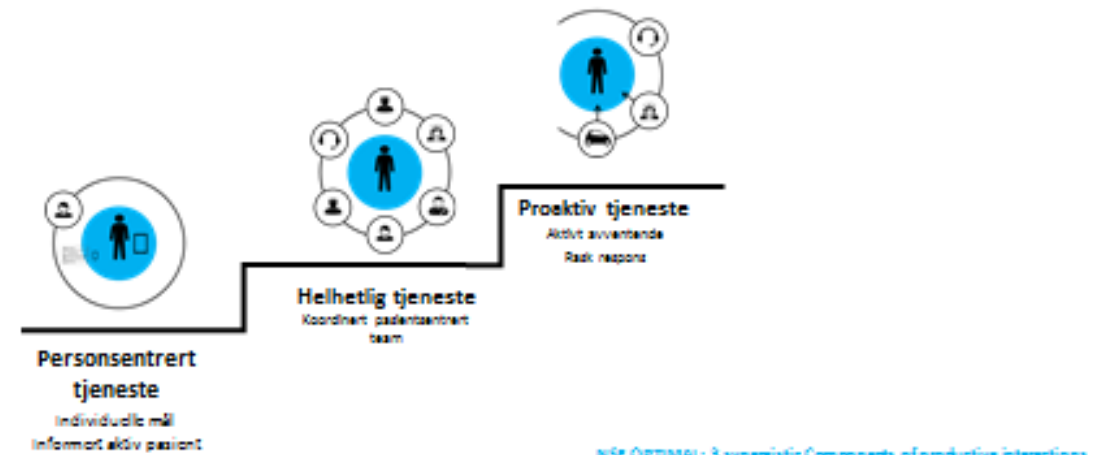

Kartlegging – identifisering av risikoområder

Tverrfaglig kartlegging ->
felles forståelse av
risikoområder

Hva er de kritiske
områdene i oppfølginga?

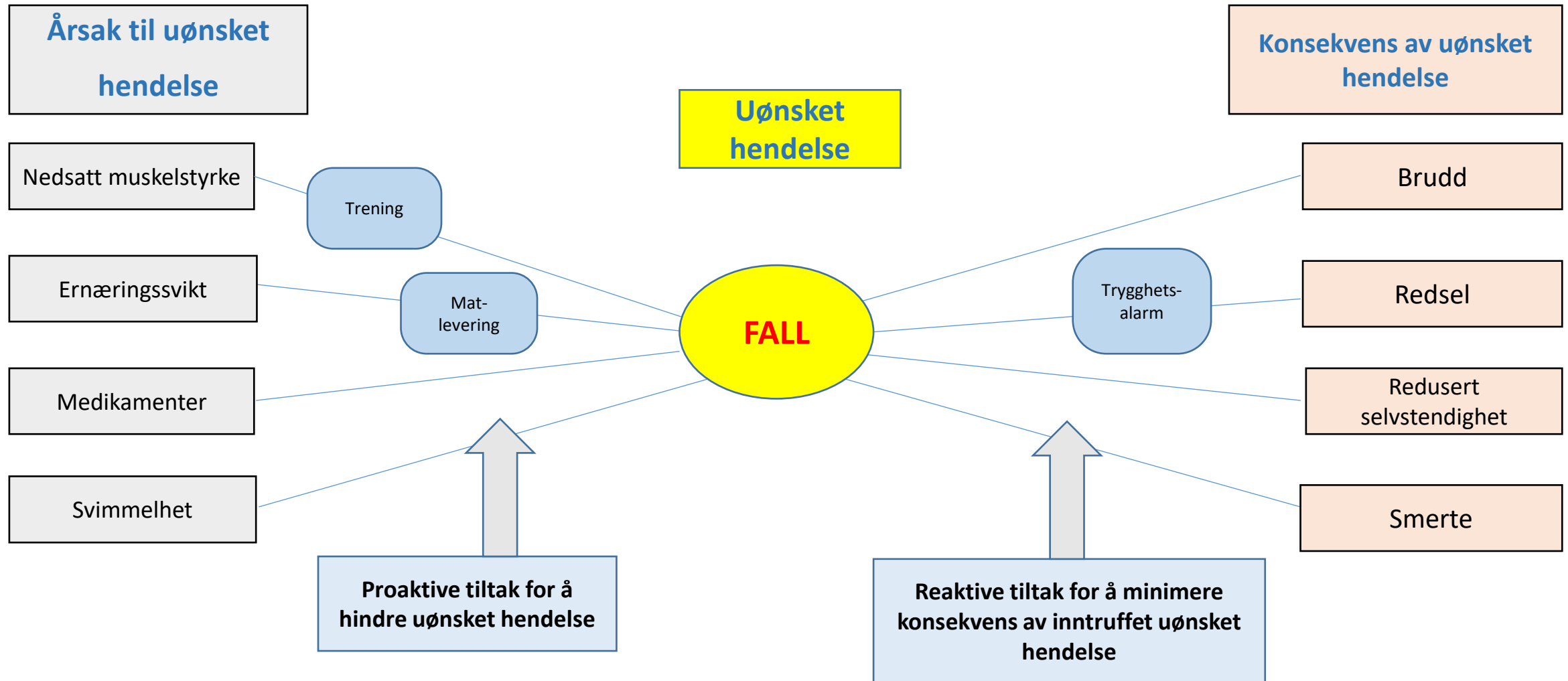
(Hva må vi ha stålkontroll på og hva kan
vi slappe litt mer av med)

Risikoanalyse

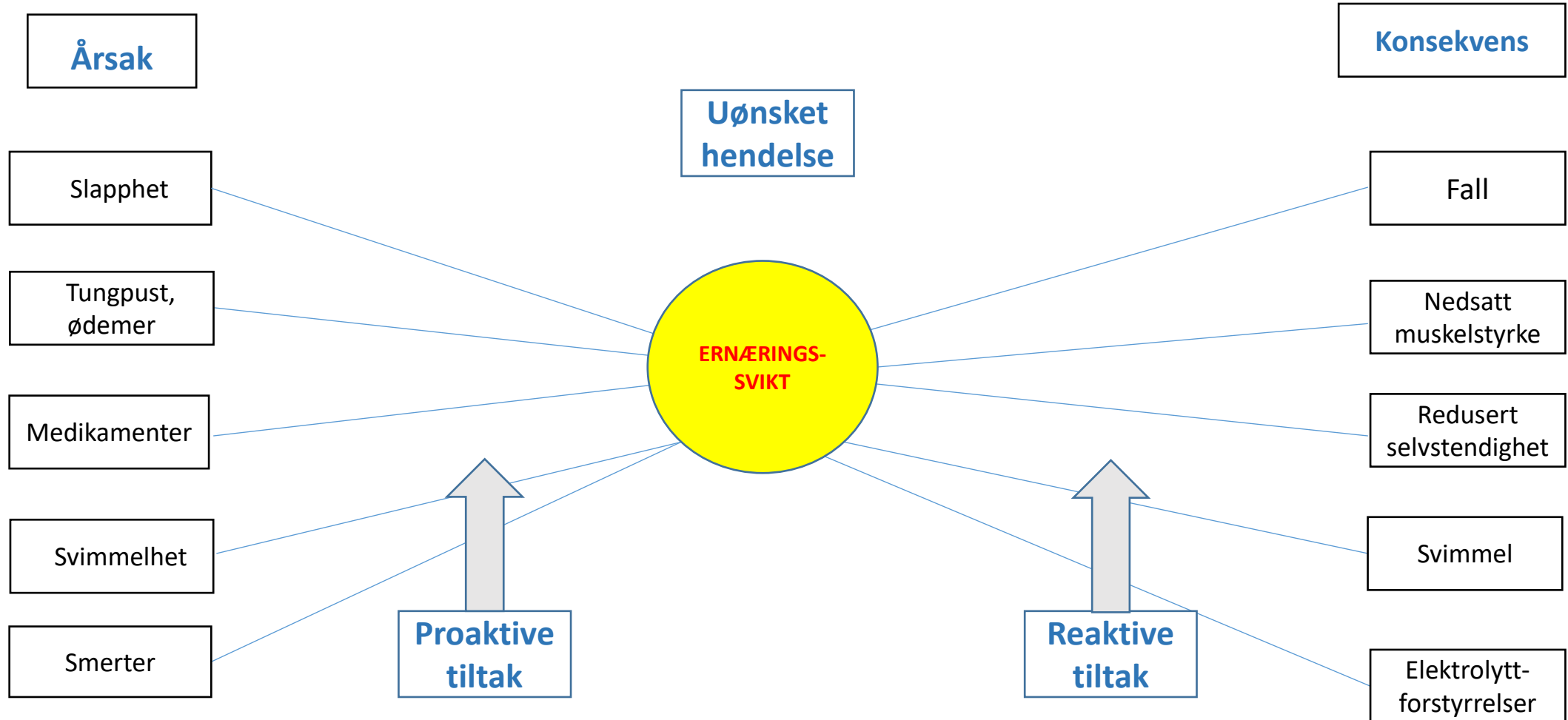
- Visualiserer koblingen mellom årsak og konsekvens av uønskede hendelser.
- Vanlig å bruke for å kartlegge risiko av alvorlige hendelser i for eksempel olje- og gassindustrien, kraftbransjen og det maritime miljøet
- Fokus på å få fram spredningen i ulike årsaker til og konsekvenser av en hendelse
- Synliggjøre proaktive (forebyggende) og reaktive (reparerende) tiltak

Risikoanalyse: Eksempel på sløyfemodellen

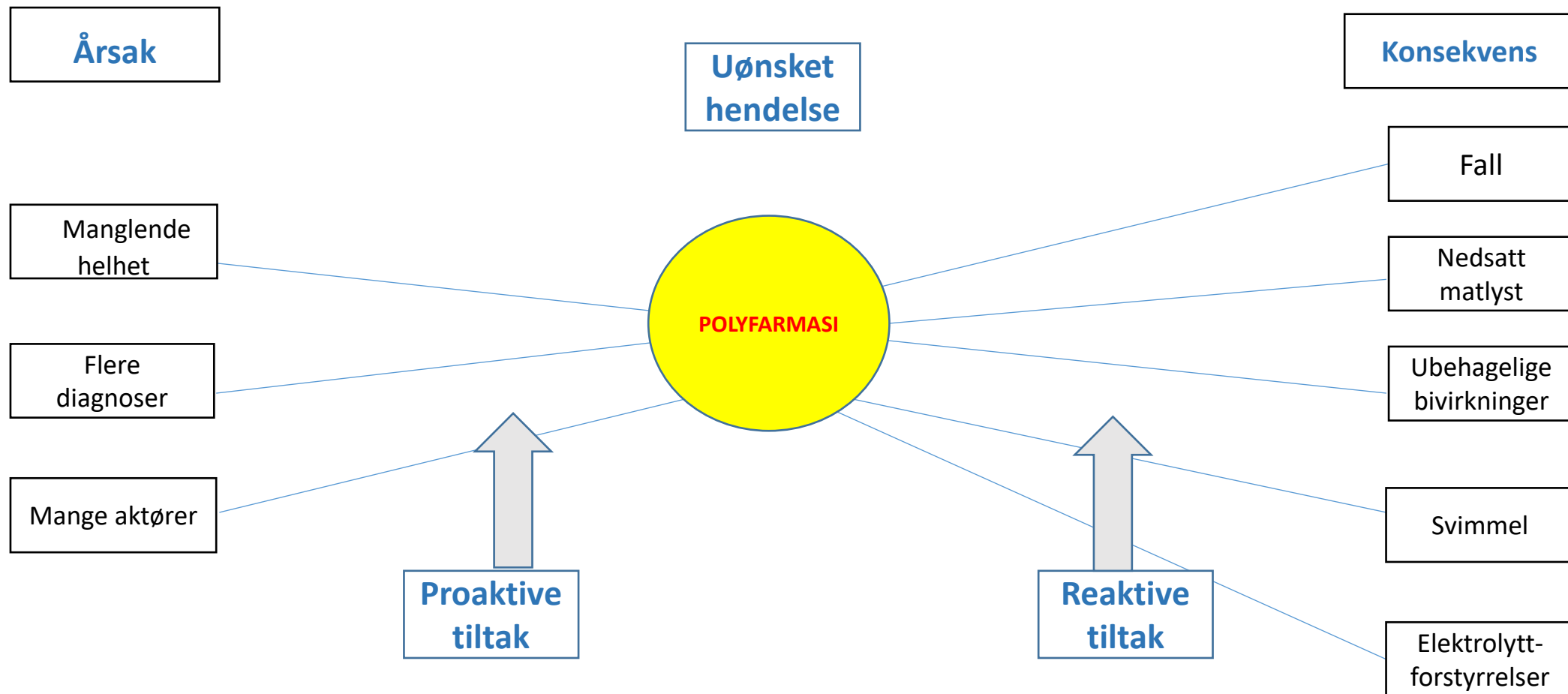

*Innsatsen vår bør i større grad skje her.
Mer forebygging = mindre reparering*

Risikoanalyse: Sløyfemodellen

Risikoanalyse: Sløvfemodellen

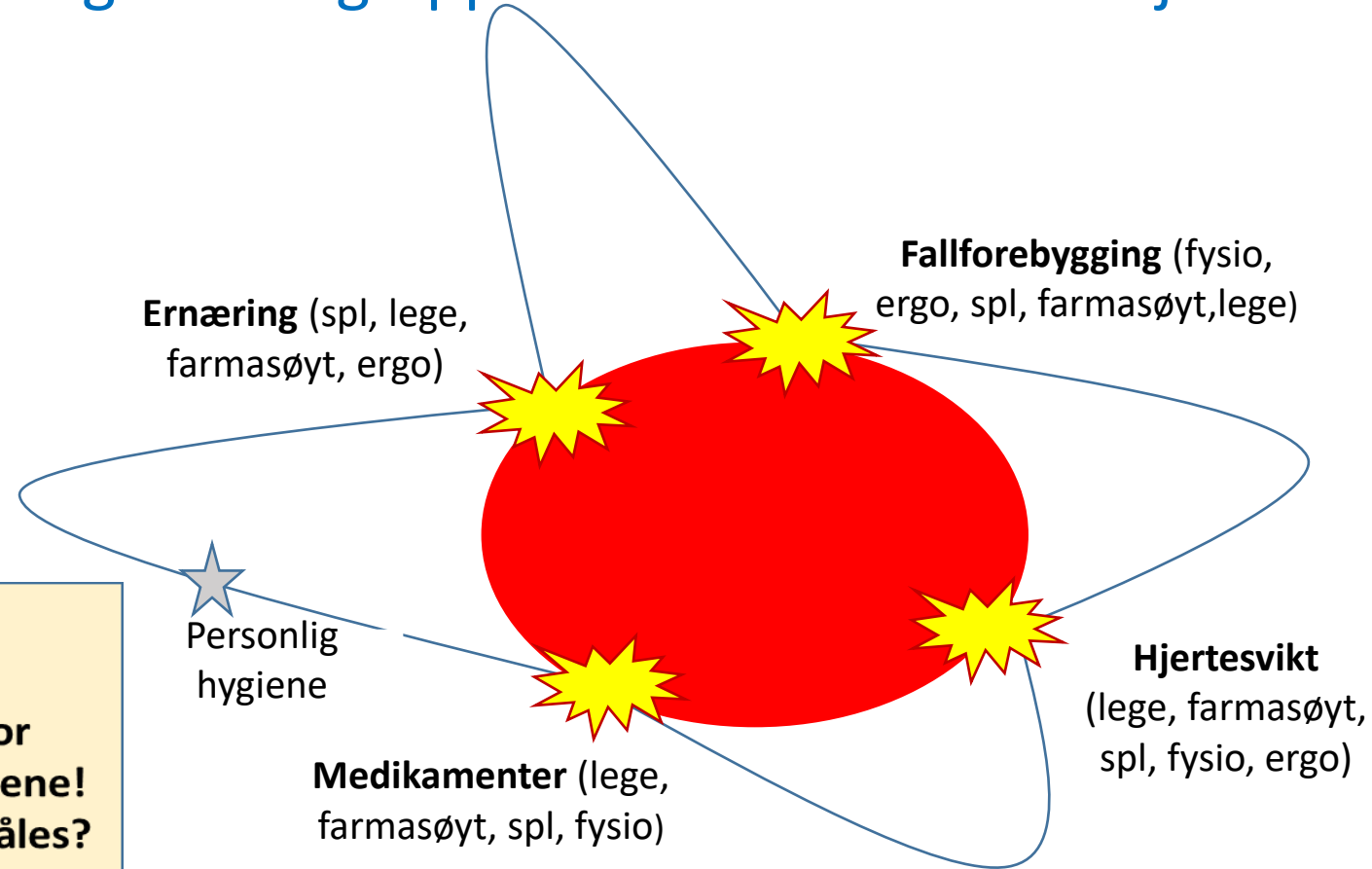

Risikoanalyse

- **En proaktiv tjeneste gjør risikovurderinger FØR den uønskede hendelsen har inntruffet, for å forhindre at den skjer!**
 - Risikoanalyse innebærer å finne årsaker til at de uønskede symptomene/tilstandene har oppstått, slik at vi kan gjøre noe med årsakene og forebygge nye hendelser.
 - Hos en skrøpelig pasient vil det ofte være flere uønskede tilstander og det som er konsekvens av en tilstand kan være årsaken til en annen, og motsatt.

Planlegging: Hva er de kritiske områdene?

Hvilke områder trenger særlig oppmerksomhet av helsetjenesten?

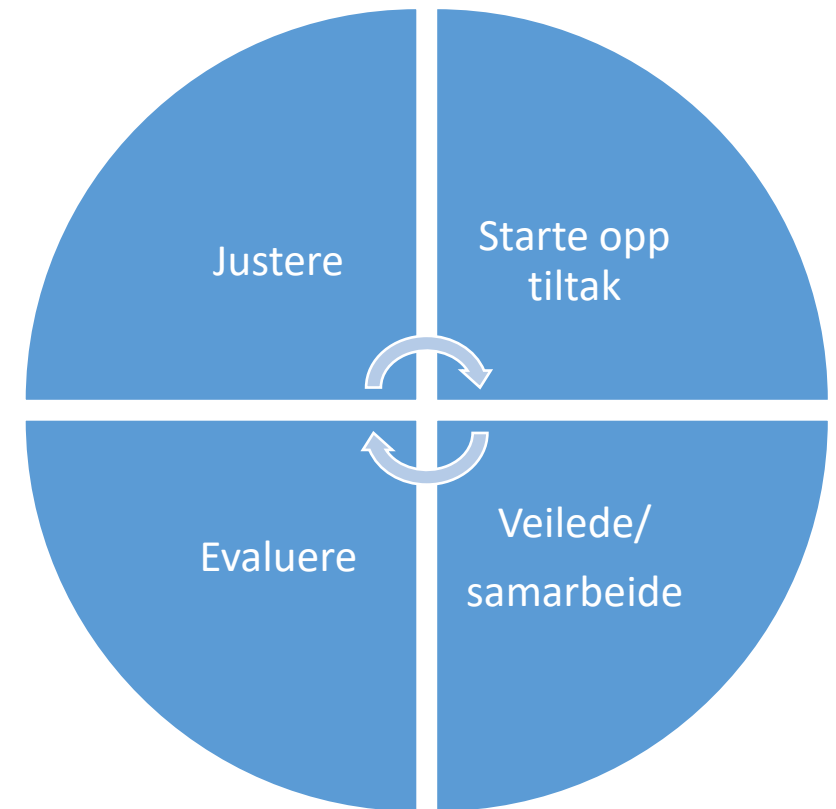

Konkret oppfølgingsplan for hvert av de kritiske områdene!

- Hva skal observeres/måles?
- Hvilke tiltak? Plan A, plan B
- Hvem kan kontaktes? Når?

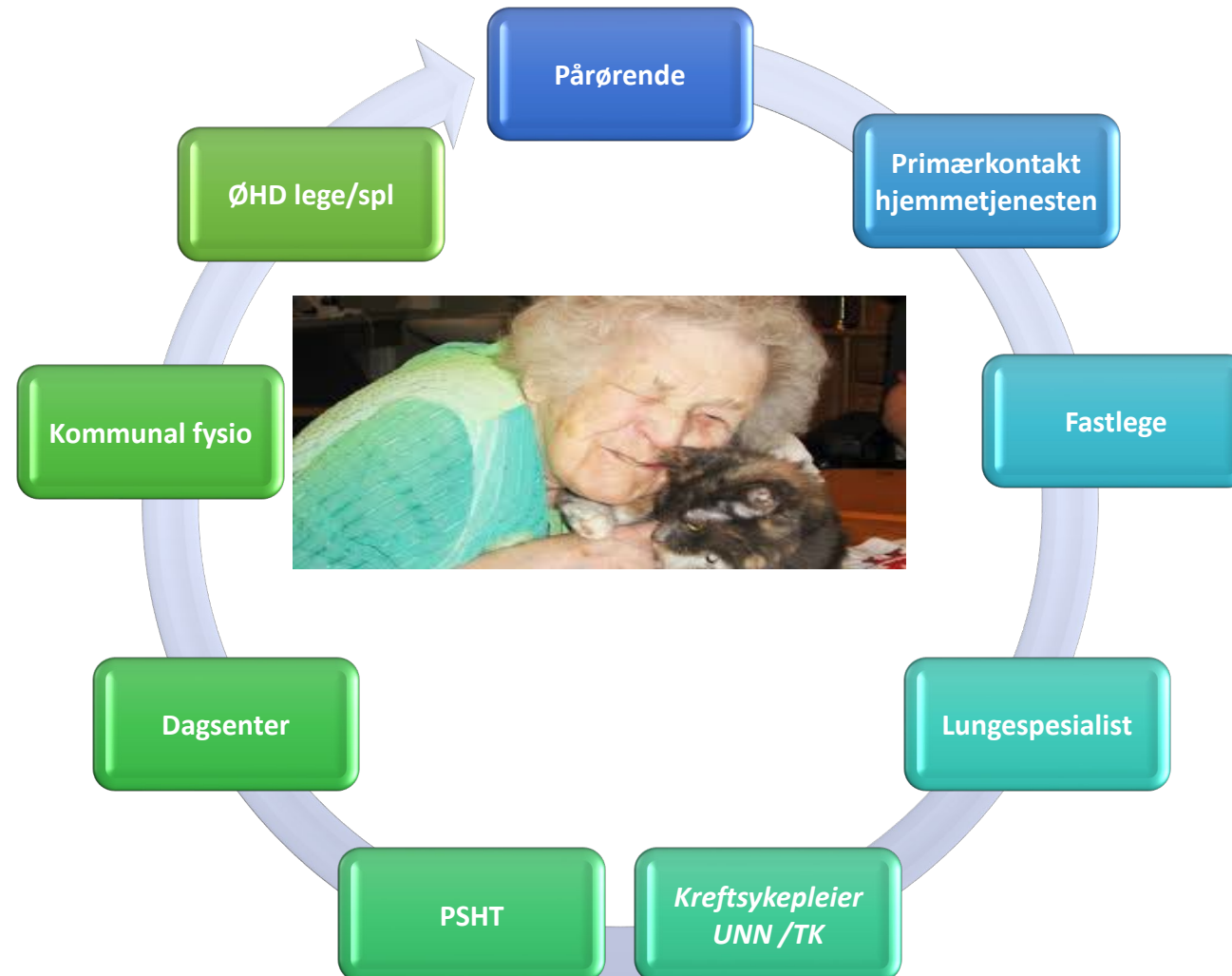
Igangsetting av oppfølgingstiltak i hjemmet utfra avklart, helhetlig plan

- Det tilstrebes at neste tjenesteledd overtar oppfølgingen så snart som mulig
- Ideelt sett: få til godt samarbeid i oppstarten slik at overlappingen skjer sømløst og uten opphold
- PSHT kan bistå med oppstart av tiltak, vurderinger, evaluering men også veiledning og kompetanseoverføring
- Tett samarbeid med fastlege, sengepost i sykehus, hjemmetjeneste og tildelingskontoret

Pasientens team: mange aktører

Behov for koordinering, men hvem skal gjøre det?

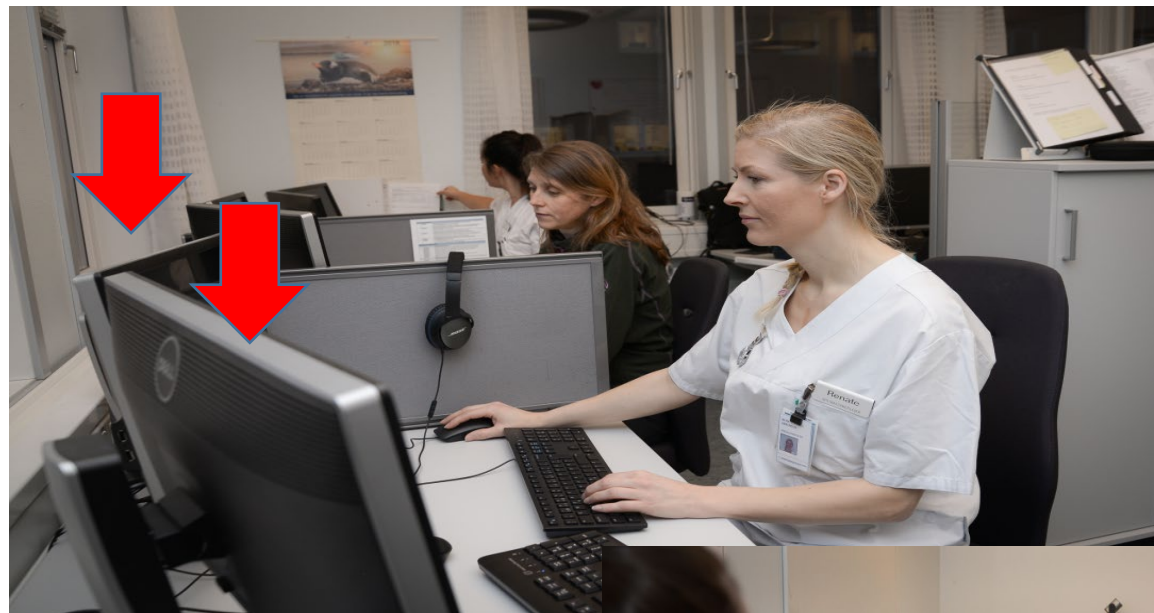

Faglige effekter og erfaringer

- Lokalt utformede og tilpassede team
- Tryggere overganger for pasienter
- God involvering av brukere og pårørende i planleggingen – bl.a. gjennom bruk av vk
- Fanger opp svikt i tidligere fase – unngår utvikling til alvorlig akutt sykdom og behov for sykehusinnleggelse pga. tidlige tiltak
 - PSHT lager i samarbeid med sengepost og/eller hjemmetjeneste en plan for oppfølging før/etter/i stedet for sykehusinnleggelse
 - Kvalitetssikre tjenestene ved overgang og oppstart av tjenester i pasientens hjem etter utskriving
- Hjemmetjenesten har en plan å forholde seg til
- **Forskningsresultater**

PSHT- team som virker – aktive ingredienser

- Sammensatt fra begge helsetjenestenivåer
- Tilgang til begge dokumentasjonssystemer
- Enkle henvisningsrutiner
- Ikke diagnoseavhengig
- Kort responstid
- Reell tverrfaglighet
- Helhetlig, tid til «dypdykk»
- Aktiv involvering av og samarbeid med aktuelle aktører

- **Tidlig vurderings- og oppfølgingsteam**
- **Utøvende koordinerende team**
- **Samhandling- og kvalitetssikringsteam**

Obs!

- Forankring i alle ledd
 - Sengeposter
 - Hjemmesykepleie – utøvende + koordinerende enhet/tildelingskontor/bestillerkontor/saksbehandler
 - Fastlege
- Bevisst på å ikke bli et ekstra nivå mellom spesialist- og kommunehelsetjenesten
- Identifisering av pasienter - hvordan vet vi at vi jobber med de riktige pasientene?

Har vi

- Vilje til endring?
- Mot til å tenke nytt?
- Mage til å stå i usikkerhet?
- Tillit til hverandre?

Lytt til Sigurd Stenersen 80 år, fra Harstad

Han forteller om hvordan det er å være pasient med behov for hjelp fra flere aktører

<https://ehealthresearch.no/videoer/pasientsentrert-helsetjeneste>